

Za bílými jeleny, polkou a zazděnou služkou do Kopidlno

GPS souřadnice: 50.33209, 15.2699413

Praktické informace

Délka trasy: 3-4 km

Obtížnost: Lehká trasa vedoucí z velké části po rovině kolem rybníka, městem a pěšinkami parkem. Výlet je možné jet s kočárkem (ne golfky) a na kolech. Pejsky vzít můžete také, bude se jim zde moc líbit. Trasu projdete volným tempem za necelé dvě hodinky.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: Z Prahy se dostanete do Kopidlno po dálnici D10 nebo D11. My jeli po D11 → sjezd 42 → směr Činěves → Dymokury. Přibližně 90 km ujedete za hodinu a kousek.

www.idos.cz

Turistická mapa: Odkaz na mapy.cz

Parkování: Hilmarovo náměstí – zdarma.

WC: Cukrárna Kopidlno (po dohodě s obsluhou), Hospůdka na Radnici

Možnost občerstvení: Cukrárna Kopidlno, Hospůdka Na Radnici, Kebab House, – vše na náměstí.

Trasu pro vás prošla: Lucie Nachtigallová se psem Aragornem.

Trasu testovaly: kamarádky Romana a Magdalena z Jičína.

Postřehy dětí:

Romanka (7 let) „Mně se líbily kačenky na rybníce a také jak jsme hledali různé věci na trase – třeba žalud na kašně.“
Majdalena (9 let): „Procházku jsme měli prodlouženou, protože jsme se šli podívat kolem obory na jeleny. Ty jsme neviděli, ale cesta byla pěkně dobrodružná a napínavá.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás na procházku do Kopidlno. Provedeme vás městem, kolem rybníka i zámeckým parkem. Představíme slavné rodáky, povíme si smutnou pověst o zazděné služce a také ukážeme místa, na která vzpomínal ve slavném filmu *Po strništi bos* spisovatel Zdeněk Svěrák. Ten zde žil s rodiči v době okupace. Naši krátkou trasu si lze libovolně prodloužit ještě o procházku kolem obory a rybníka. Je to krásné místo, ale rybník se v tuto chvíli bohužel nedá obejít dokola. Výlet vznikl na objednání a s pomocí *Kulturního a vzdělávacího centra a knihovny Kopidlno (KVC)*, a je pro vás tedy zdarma! :)

Dopis dětem

Ahoj, kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou vás zavede do města Kopidlno. Možná ho znáte z pohádky Václava Čtvrťka *Jak ševci zvedli vojnu pro červenou sukni* nebo třeba z příběhů o loupežníkovi Rumcajsovi, který často hnal knížepána s marnivou kněžnou z Jičína až právě ke Kopidlnu. :) Tento výlet je krátký, ale chvílemi docela dobrodružný. Třeba když na začátku půjdete po pěšince mezi rybníkem a plotem. Nebo když vyrazíte za jeleny kolem obory.

Stejně jako u našich ostatních výletů jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Půjdete-li správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete do Kulturního a vzdělávacího centra a knihovny (KVC) nebo do Cukrárny dostanete za ni drobný dáreček.

Doplňovačka

Vyrážíme na výlet!

Zaparkujte na Hilmarově náměstí. Dobře si utáhněte tkaničky a můžeme vyrazit.

Kdo první uvidí sochu? Tak hurá k ní pro první písmenko do vaší tajenky!

Barokní sousoší z poloviny 18. století pochází pravděpodobně z Jelínkovy kosmonoské dílny. Sousoší je tvořeno sochami Panny Marie, sv. Josefa, sv. Jana Nepomuckého a reliéfy světců. Jmenovitě sv. Šebestiána, sv. Rocha a sv. Rozálie. Reliéf je to, co jako

by vystupuje z kamene. (Někdy – například na reliéfech ze starověkého Egypta – je tomu právě naopak.) Podívejte se tedy a ukažte na soše reliéf. :)

Jmenuje se tady někdo Šebestián, Roch nebo Rozálie? A chtěli byste se tak někdo jmenovat? Zkuste, jak by šlo takové jméno dohromady s vaším příjmením. :)

Najděte na prostředním reliéfu lebku. A pak na reliéfu napravo najděte zvíře.

1. Které zvíře sedí u světcovy nohy?

Najdete klobouk? A hůl? A cukr a sůl a Arizonaaaaa... Ne, počkejte, zastavte, to je písnička z úplně jiného příběhu. A cukřík na soše určitě není! :)

Zkuste na náměstí najít květinářství. Jak se jmenuje? Nejmenuje se tak vaše maminka? Nebo kamarádka?

Tak ji vezměte za ruku a přejděte k městskému úřadu. Z náměstí nás odvede Jičínská ulice. Trefíte ji, když půjdete po straně, kde stojí Městský úřad Kopidlno, a budete ho mít po pravici.

Zkuste najít znak města. Poznáte zvířátko? Jak se říká samcům, samičkám a mláďátkům tohoto druhu? A proč vlastně kozy chováme? Máme tady nějakého budoucího zoologa, který to ví? :)

V češtině se samice nazývá koza, samec kozel, ve východomoravských nářečích též cap. Vykastrovaný kozel se označuje slovem hňup. To si neděláme legraci. Hňupové bývají méně agresivní a jejich maso má slabší specifický zápach. :)

U vchodu do městského úřadu je doleva hledící kozlí hlava s krkem a rohy. Levá polovice hlavy, jeden roh a krk jsou černé, druhá polovice a druhý roh bílé. Zapamatujte si to, kozlíka dnes ještě několikrát potkáme...

Než dojdeme k rybníku, řekneme si něco málo k historii města. Začneme třeba jménem. Co vám připomíná?

O původu historického názvu *Kopidlno nad Leštinou* existuje několik teorií. První říká, že se město jmenuje podle léčivé byliny „kopidlen“, která roste v okolních lesích v hojně míře. Druhá teorie tvrdí, že slova *kopjo dlinno* znamenají ve staroslověněštině *kopí dlouhé*. Třetí možností je to to, že kopidlo je kůl na seno. Kopidlno tedy může být dvůr s kopidly, na něž se kupilo seno do kop.

Nám jméno zavání kopáním a také povidly. :)

Každopádně jsme zapátrali a zjišťovali, jak vypadá rostlina kopidlen. Tohle jsme zjistili:

Kopytník evropský (lidově řečený kopidlen) je vytrvalá bylina vysoká až 10 cm. Má dlouhý, válcovitý a plazivý oddenek s chlupatou, šupinatou vystoupavou lodyhou, na které rostou 2 až 4 kožovité listy ledvinovitého tvaru. Podle slovního popisu žádný krasavec. Když se ale na internetu podíváte na obrázek, je kopytník docela sympáťák. V léčitelství se používal jako dávidlo u alkoholiků (bylinkový Antabus). Kopidlen však pomáhal také na dlouhodobé bolesti hlavy, rýmu a nemoci jater, žloutenku a hepatitidu. Někde ho využívali jako jed na myši a krysy. Ve starověku a středověku patřil kopytník evropský mezi nejčastěji používaná léčiva.

Tak a jsme zase o něco chytřejší a můžeme jít dál! :)

Městečko Kopidlno nebylo nikdy obeháno hradbami. Město totiž dostatečně chránila příroda. Osou dolního města zůstala silnice zvaná císařská, která vedla směrem od Prahy k Jičínu. Vytvořením rybníka (snad už i dříve) vznikl od *Splavu* jediný říční tok Leštiny, který pak lukami a slatinami – často v několika ramenech – pokračoval ve své cestě dále směrem k Labi. Přes tento odtok býval původně brod, který byl v 16. století nahrazen dnešním mostem. Před tímto mostem směrem od náměstí k Jičínu uhýbala ulička zvaná Smutná. Můžete ji vidět nalevo asi 100 metrů za úřadem. Po dalších 50 metrech se zase vrací na hlavní cestu.

Tato ulice vedla přes lávku a dále k popravišti na tzv. Stínadlech (v místech, kde je dnes železniční přejezd). Název Smutná je odvozen od smutné skutečnosti, že byl touto cestou v roce 1728 po předchozím věznění na zámku v Kopidlně na popraviště odveden Tomáš Svoboda, myslivec z nedalekých Česovských valů. Na rozdíl od jiných, kteří uličkou na popraviště zamířili za lumpárny, takže nad nimi nikdo moc nesmutnil, byl myslivec Tomáš nevinný. Byl popraven jenom proto, že se nezřekl víry podobojí a schovával ostatní vyznavače této víry. (Víra podobojí je označení víry příslušníků všech husitských směrů. Tato víra patřila k typickým projevům nové zbožnosti pozdního středověku. Husité usilovali o co nejužší spojení věřícího a Boha a chtěli napravit církev. Přáli si, aby před Bohem měli stejná práva kněží i věřící.)

Vidíte ceduli PRODEJ ŽIVÝCH RYB? Poznáte rybu na obrázku?

Za cedulí a mostem odbočíme u domu č. 254 doprava a pěšinka nás dovede k rybníku.

Cestou potkáte dopravní značku ZÓNA s číslicí, která ukazuje, jak rychle tudy smíte nejrychleji jet. Od této číslice odečtete číslici dvacet.

2. Napište výsledek.

Kdo vidí nalevo zvláště svázané větve? Kdo vidí vanu? A kdo by se v ní rád vykoupal? :)

Ještě pár metrů a už jste u sádek A také u rybníka – vykročte doprava a statečně přejděte stavidlo.

Náš pes Argo se hrozně bál stavidlo přejít, pomohla až houska se salámem, kterou jsme s sebou měli na svačinu. Za ní šel celkem ochotně. :)

Napravo vidíte sádky. My měli štěstí, že zde zrovna probíhal výlov. To bylo kapříků!

Pokračujte podél plotu po úzké pěšince podél vody.

Zámecký rybník se rozprostírá v těsné blízkosti zámku a parku. V některých pramenech je označován jménem Kníže.

Je mezi vámi nějaký kníže, děti? Znáte nějakého knížepána? Co třeba z pohádek o loupežníku Rumcajsovi? Vzpomenete si, ve kterém městě bydlel? Najdete ho jen 15 kilometrů odtud. Také se u něj pnou k nebi Prachovské skály a k loupeživým hrám zve les Řáholec. :)

3. Jak se jmenovala loupežníková žena?

Staviteli zdejšího rybníka byli patrně Haugvicové z Biskupic, kteří získali městečko počátkem 16. století. Původní rozloha vodní nádrže byla 12 ha. Nashromážděná voda měla také přispívat ke zlepšení obranyschopnosti tvrze, která byla právě v té době přestavována na zámek. Za chvíli se na něj půjdeme podívat. Schválně, kdo ho uvidí první? :)

Dnes má rybník rozlohu 25 ha a přibližně čtvercový půdorys. Na severním konci hráze je výpuště, přes jejíž česla se rybníční voda vrací do Mrliny. Nedaleko přepadu jsou pod hrází drobné rybí sádky. Ve své východní části navazuje rybník na pětici přírodních sádek, a to podstatně větších. K těm se dá ovšem jen těžko dostat, což je škoda, protože kdyby se dal rybník obejít, byla by to krásná procházka. Sádky obhospodařuje Rybářství Chlumec nad Cidlinou, které sídlí – jak jinak – v Chlumci nad Cidlinou. V sádkách se mrskají kapři, štiky, líni, amuři, tolstolobici a sumci.

Jíte rádi rybičky? A copak ty jejich kostičky? Náš tatínek je rybář, tak máme doma peán, chirurgickou svorku, co vypadá trochu jako kleštonůžky. Vždycky ho vytáhneme na Vánoce, kdyby někomu v krku uvízla kapří kostička. A že už jsme jich z krčků vytáhli!

Víte, jak se jmenoval sumec z pohádek o Rumcajsovi? To je těžká otázka, že? Byl to Holdegren.

A vzpomenete si na jméno pohádkové postavy, která se se sumci kamarádí a žije v rybníku? Má zelný fráček, ze kterého

stále kape voda. V pohádkách Václava Čtvrtka, který o tomto kraji často psal, se mnohdy vyskytují vodníci, jejichž jména začínají na Č nebo V. Všimli jste si toho? Vzpomenete si na nějakého?

Třeba Česílko, Čepeček, Volšoveček, ... Jak se asi jmenuje místní vodníček? Možná Kopidlňáček. :) Nebo snad Knížáček podle původního názvu rybníka?

Napravo nyní vidíte hřiště a kolem něj krásné stromy. Poznáte, které to jsou?

Vodní zdrojem je říčka Mrlina, která rybník obtéká ze severní strany. Voda je do Zámeckého rybníka přiváděna od východu uměle prokopaným kanálem.

Na rybník je asi nejkrásnější pohled z hráze. Na hladině se zrcadlí větvoví stromů listnatých lesů, které vodní plochu obklopují, a zpravidla po ní majestátně pluje hejno labutí velkých.

O labuti napsal pohádku jeden slavný dánský spisovatel. Věděli byste, jak se jmenuje? A jak se jmenovala pohádka?

Už jste u zámku? Postavte se před kašnu a spočítejte všechna okna v přízemí.

4. **Napište číslu.**

Kašnu obejděte a zkuste v její spodní části najít plod jednoho známého listnatého stromu. Je to dost těžké, najdou ho jen opravdoví detektivové.

Pokud jste si zámek z této strany prohlédli, vydejte se po pěšince kolem rybníka doleva. My vám budeme k capkání trochu vyprávět.

První písemná zmínka o vsi s tvrzí pochází z roku 1322. Původním majitelem vodní tvrze byl Petr Kopidlanský. Roku 1508 byla tvrz vypálena pražany (nikoli Pražáky, ale stoupenci umírněného husitského směru, kteří si říkali pražané) za činy pana Jiříka Kopidlanského z Kopidlna. Na počátku 16. století koupil městečko Václav Haugvic z Biskupic a přebudoval tvrz na renesanční zámek. Roku 1616 získal Kopidlnu Jan Rudolf Trčka, který zámek dostavěl. V roce 1624 se stal jeho majitelem Albrecht z Valdštejna. Toho asi budou rodiče znát, je to významná postava českých dějin. Na zřícenině hradu Valdštejn mimochodem také vede jeden z našich výletů s tajenkou. :)

Roku 1638 přechází kopidlanské panství do rukou Šliků, kteří se nejvíce zasloužili o jeho dnešní podobu. Vznikla trojkřídlá dvoupatrová raně barokní budova uzavírající nádvoří. Později byla upravena novorenesančně, bylo vybudováno i nové východní křídlo zámku. Po smrti Ervína Šlika roku 1906 se po soudních sporech stal roku 1912 majitelem jeho příbuzný hrabě Jan Weissenwolf. Ten však padl hned na počátku 1. světové války a majetek převzala jeho sestra Jindřiška, která byla provdaná do rodiny Thurn-Taxisů. Žila tady do roku 1945, kdy zámek propadl státu.

Víte, kdo v zámku „bydlí“ nyní? Mladí zahradníci!

Zahradnická škola našla v tomto krásném prostředí domov v dubnu roku 1948, kdy sem přesídlila z Chrudimi. Zámek byl po odchodu Jindřišky volný, a navíc nabízel i vhodné zázemí pro zahradnický obor: zámecký park, skleníkové hospodářství a pozemky. Dnes je sedmihektarový park, který slouží školní výuce, dobře udržován a je veřejnosti přístupný.

Najděte nedaleko pěšinky sloup s andělskými stvořeními. Kolik jich na sloupu je? Vidíte křídýlka?

Pak je tady taková vysochaná nádržka a hned vedle ní další sochařská výzdoba, jejíž tvar raději nebudeme popisovat. :)

Najděte na ní zvíře? Co je to za tvora a proč zde je? :)

Kdo dobře poslouchal, ten ví! Je to zvíře podobné jedné pohádkové bytosti a má s ní společnou jednu část hlavy.

5. **Co má zvíře na hlavě?**

Na louce vidíte krásný obrovský modřín. A kousek od něj žlutou stavbu.

Nejvýznamnějším a nejzajímavějším objektem v zámeckém parku je právě tento palmový skleník, který byl postaven roku 1894 podle vzoru vídeňského palmového skleníku u zámku Schönbrunn.

Víte, co je palma? A jaké plody na ní rostou? Nejčastěji datle nebo kokosy. Máte je rádi?

Když jsme poprvé v Asii navrtávali kokosový ořech v džungli, mysleli jsme si, že bude mléko uvnitř bílé. Spletli jsme se. V kokosu byla bezbarvá tekutina. Věděli jste to? Zakupte kokos a vyzkoušejte. Do džungle kvůli tomu nemusíte. :)

Stavba palmového skleníku byla provedena podle projektu architekta Josefa Podhájského v rámci zásadní přestavby celého parku. Skleník má tři části – chladnější, středně teplou a teplou. Podle toho jsou v nich umístěny rostliny. Od těch odolných až po tropické. Uprostřed skleníku se tyčí obrovské palmy, které dosahují výšky kolem deseti metrů. Dále byly postaveny fíkovna a oranžerie. Skleník si pořádně prohlédneme, až kolem něj půjdeme zpátky k zámku.

V parku byly ponechány některé vzrostlé stromy, hlavně duby, jilmy a babyky. Budete-li mít štěstí, na konci parku spatříte v oboře stádo bílých jelenů. Do obory se bohužel nedostanete, ale trochu nakouknout můžete. No, trochu... Docela dost daleko. Chcete-li si procházku prodloužit, pokračujte podél rybníka a obory tak daleko, jak budete chtít. Jde to až skoro na druhý konec. Dobře uvidíte sádky a máte i větší šanci uvidět jeleny. Musíte se však vrátit zpátky sem, tedy ke skleníku a zámku.

Původ bílých jelenů není jednoznačně prokázán, pravděpodobně je jejich domovem Persie, kde se už ale nevyskytují. Do české země se tato exotická zvířata dostala kolem roku 1780. Vlastnily je tehdejší významné šlechtické rody – Schwarzenbergové, Valdštejnové, Černíni a Kinští. Chov bílých jelenů byl značně obtížný, a tak počet kusů neustále klesal. Kolem roku 1824 věnoval hrabě Kinský několik posledních kusů hraběti Matyáši Thunu Hohensteinovi do Žehušic, který se výrazně zasloužil o jejich záchranu. Velkou raritou je chov bílé jelení zvěře právě zde v oboře Kopidlna. Původní chovanou zvěř byli daňci, bílí jeleni k nim přibyli až v roce 1996. V současné době má „stádečko“ více než 110 kusů. Bílé jeleny také můžete potkat u zámku Žleby. I tam vede náš výlet s tajenkou. :)

Kolem skleníku se nyní vracíme zpátky k zámku, a to tak, že přicházíme k jeho hlavnímu vchodu. Podívejte se na kamenný erb nad ním. Poznáte na něm nějaké zvíře? Kolik jich napočítáte? Nejsou dva, ale čtyři! Mrkněte pořádně! :)

Pod erbem je letopočet.

6. Opište první číslovku.

Kolem památníku padlým se nyní vypravíme doprava k hlavní silnici.

Zkuste najít sochu zvanou Služka. Dobře si ji prohlédněte. Vztahuje se k ní totiž jediná pověst, kterou jsme k místu našli. :)

Podle pověsti byla tato služka kdysi obviněna majitelkou zámku z krádeže prstenu a následně zazděna. Příští den byl prý prsten nalezen ve stračím hnízdě. Služka se však omluvy a vysvobození nedožila. Krátké a smutné. :(

Nad služkou na vás z fasády shlíží další zvířátko. Kterépak to je? Uvidíte ho i z druhé strany. Nevěříte? Jděte se přesvědčit.

Dostáváme se na hlavní ulici. Jmenuje se Husova. Odbočíme doleva, přejdeme opatrně silnici a jdeme hledat pamětní desku pana Hilmara. Najdete ji na druhé straně hlavní cesty. Je úplně nenápadná. Kdopak ten pan Hilmar asi byl?

František Matěj Hilmar se narodil 30. září 1803 v chudé rodině v Nové Pace. Rodiče měli malé hospodářství a pekařství. Byl velice hudebně nadaný, v devíti letech uměl hrát na housle, flétnu i klavír. Stal se z něj učitel. Kromě hudby učil žáky také pravopisu a češtině, která se stala jeho nejoblíbenějším předmětem. Hilmar miloval svůj národ, a to nejen jako pedagog, ale také ve svých skladbách. Z lásky k rodné hroudě vznikla i jeho polka, která se stala českým národním tancem. Byl autorem první tištěné polky. Postupně pronikla až do Vídně, představila se v Paříži i Miláně, pak si získala Německo. Hilmar napsal přes 200 tanců, ale nesmrtelným se stal díky polce Esmeralda. Uměleckou úroveň jeho skladeb oceňoval zejména Bedřich Smetana, který se jako obdivovatel polky stal jeho pokračovatelem.

Našli jste pamětní desku?

7. Opište poslední slovo z tabulky.

Hilmar bydlel půl století velmi chudě a skromně v tomto maličkém domku. Líbí se vám?

Byl nejen učitelem, skladatelem a muzikantem, ale také náruživým včelařem. Měl vlastní kapelu, a tak o poutích a posvíceních i jiných příležitostech zněly sály jeho polky, valčíky i kvapíky. Často hrával také panstvu na zámku nebo v kostele. Zemřel v Kopidlně jeden den po svých 78. narozeninách.

Jdeme ještě kousek doleva a první ulicí odbočíme prudce doprava. Jak se ulička jmenuje? To je náhodička!

Dojdeme až k základní škole a KVC, ve kterém na vás po skončení výletu bude čekat dáreček. Buď tam, nebo na náměstí v Cukrárně. Otevírací doby najdete napsány na konci výletu.

Na budově knihovny najdete další cedulku. Vysvětluje, že se zde narodil pan Křídlo, Hilmarův vnuk.

8. Jak se jmenoval křestním jménem?

Co takovému jménu říkáte? :) Také tento pán byl učitelem a muzikantem.

Na tabulce vidíte zvláštní klikyhák. Je to houslový klíč. Zkuste ho prstíkem namalovat ve vzduchu jedním tahem. Většinou se začíná „šnekem“ pěkně od středu jeho „ulitky“.

Znáte ještě nějaký jiný hudební klíč? Ještě existuje klíč basový... A také klíč, kterým odemykáte dveře domů. Ale to je zase jiný obor. :)

Znáte hádanku o klíči? Začíná: *Leze, leze po železe...*

Za knihovnou odbočte doleva a pěšinka mezi loukou a hřbitovem vás dovede k místnímu krásnému hřbitovu. Je to právě ten, u kterého si hráli kluci v bunkrech ze smutečních věnců ve známém českém filmu pánů Svěráků.

Znáte pána jménem Zdeněk Svěrák? Je to autor, textař, scenárista, divadelní a filmový herec a také čestný občan města Kopidlno. Hlavně je ovšem duchovním otcem postavy jménem Jára Cimrman, kterou stejně jako většina národa milujeme. Ale o Cimrmanovi si budeme povídat zase na jiném výletě. Třeba do Letohradu nebo do Jizerek.

Tatínek Zdeňka Svěráka byl původem Kopidlňák a do města se s rodinou vrátil v období okupace. Toto období je zachyceno ve filmu *Po strništi bos*, který stejně jako o čtvrt století starší *Obecná škola* čerpá z dětství staršího ze Svěráků. Jak už jsme říkali, film vypráví o období, kdy rodina Svěrákových za druhé světové války opustila Prahu a vrátila se do rodného města tatínka Zdeňka Svěráka. Malý Zdeněk se ve filmu jmenuje Eda a s partou kamarádů zažívá mnohá dobrodružství. Třeba řádí v opuštěném tanku, chodí bosí po strništi a občas narazí na nějakou tu nevybuchlou municí...

Znáte oba filmy? Jsou moc hezké!

Už jste u hřbitova? Tak potichoučku vstupte.

Na hřbitově, kterému dominuje kaple sv. Moniky, najdeme i Suchardův náhrobek Františka Matěje Hilmar, který také patří mezi významné umělecké památky Kopidlno. Najdete ho nalevo od kaple a stojí u něj obrovský Ježíš Kristus s křížem v ruce.

Stejnou cestou se nyní vrátíme až ke knihovně. Chtěli jsme vás procházkou oklikou převést pěšinkou doleva a zpátky jinou cestou. Jenže i když přes Mrlinu vede průchozí lávka, louky na protější straně obklopuje elektrický ohradník. Tak se raději vrátíme, aby nedošlo k nějakému střetu s „napětím“ nebo turem. Tur není dítě od Turka, ale druh krávy. :)

Když se však podíváte tím směrem, můžete si alespoň představit, jak byla v první ulici (Luční) za loukou před dvěma lety objevena mrtvola. Jen si to představte: Kopete základy rodinného domku a najednou... Záhy se naštěstí ukázalo, že nejde o oběť sousedských sporů, ale hrob keltské ženy. Dobře zachovanou ženskou kostru zdobily dva bronzové náramky. Archeology pradávna nebožka překvapila i netradičním způsobem pohřbení: orientací těla a překříženými končetinami. Osamocené keltské hroby jsou spíš vzácností, proto se dá předpokládat, že někde blízko bude skupina dalších pohřebních míst. Pokud se tedy rozhodnete v Kopidlně stavět, tak jen s archeologickým nádobíčkem.

Tak uvidíme, třeba tady časem objeví nějakou Kopidlenskou venuši! :)

Od knihovny se vydejte k poslednímu dnešnímu zastavení – ke kostelu sv. Jakuba, který pochází z let 1704 až 1705 a je barokního rázu. Postaven byl dle návrhu J. Santiniho a stavbu zafinancoval hrabě František Josef Schlik. Na ploché osmídlíne kupoli můžete vidět původní barokní fresky z legendy o sv. Jakubovi, zcela původní jsou i kazatelna a lavice.

O čem vypráví zmíněná legenda? Máme tady nějakého Kubíčka? Kubíčku, povíš nám o sobě legendu? :)

Apoštol Jakub Starší byl mezi prvními Ježíšovými učedníky. Po Ježíšově smrti odjel kázat do Hispánie (tedy dnešního Španělska), roku 44 ale zemřel mučednickou smrtí. Jeho ostatky byly podle různých legend pohřbeny na pustém místě (v dnešním Santiagu). Místo na několik let upadlo do zapomnění. Nikdo už nevěděl, kam vlastně Jakuba uložili k poslednímu

odpočinku. Hvězdy (nebo možná vyšší síly) se to rozhodly napravit. Svítily na místo tak jasně, až se lidé rozpomněli. Právě legenda dala místu jméno: Santiago de Compostela, což znamená „svatý Jakub v hvězdném poli“. Roku 899 byl na tomto místě vysvěcen nový kostel, který se stal poměrně brzy významným poutním místem. Tradice svatojakubských poutí se zachovala až do dnešních dní a v roce 1993 byla svatojakubská cesta zapsána na seznam světového dědictví UNESCO.

Jdeme hledat sochy. Schválně, kolik jich napočítáte?

Najděte sochu sv. Judy Tadeáše. V levici drží ve výši pasu rozevřenou knihu a v pravici kyj opřený o zem.

Zkuste také najít sv. Floriána. U jeho levé nohy je umístěna hořící stavba.

Svatá Barbora svírá kalich a levou rukou si přidržuje na boku meč. Věž stojí u její levé nohy.

Za pravou nohou sv. Kateřiny zase vyčnívá kolo.

Pro naši tajenku je ovšem nejdůležitější socha sv. Jana Nepomuckého, který stojí na soklu s nápisem, který nás zajímá.

9. **Opište první slovo na podstavci.**

Našli jste? Opsali? Tak už dobře víte, co je v tajence. Je to takové zvláštní ženské jméno. Jmenuje se tak polka Františka Matěje Hilmara nazvaná podle hrdinky románu Victora Huga *Chrám Matky Boží v Paříži*. Podle tohoto románu také vznikla kreslená pohádka z roku 1996 *Zvoník U Matky Boží*. Hrbatý zvoník Quasimodo se v něm do krásné cikánky zamiluje...

Máme vyluštno, teď už jen stačí vyzvednout si dáreček v KVC nebo v Cukrárně na náměstí. KVC najdete hned naproti kostelu.

Jak se dostanete do cukrárny? Projdete kolem kostela do Vackovy ulice. Jsou to asi tak 2 minuty chůze a tam je na náměstí také start a konec tohoto výletu.

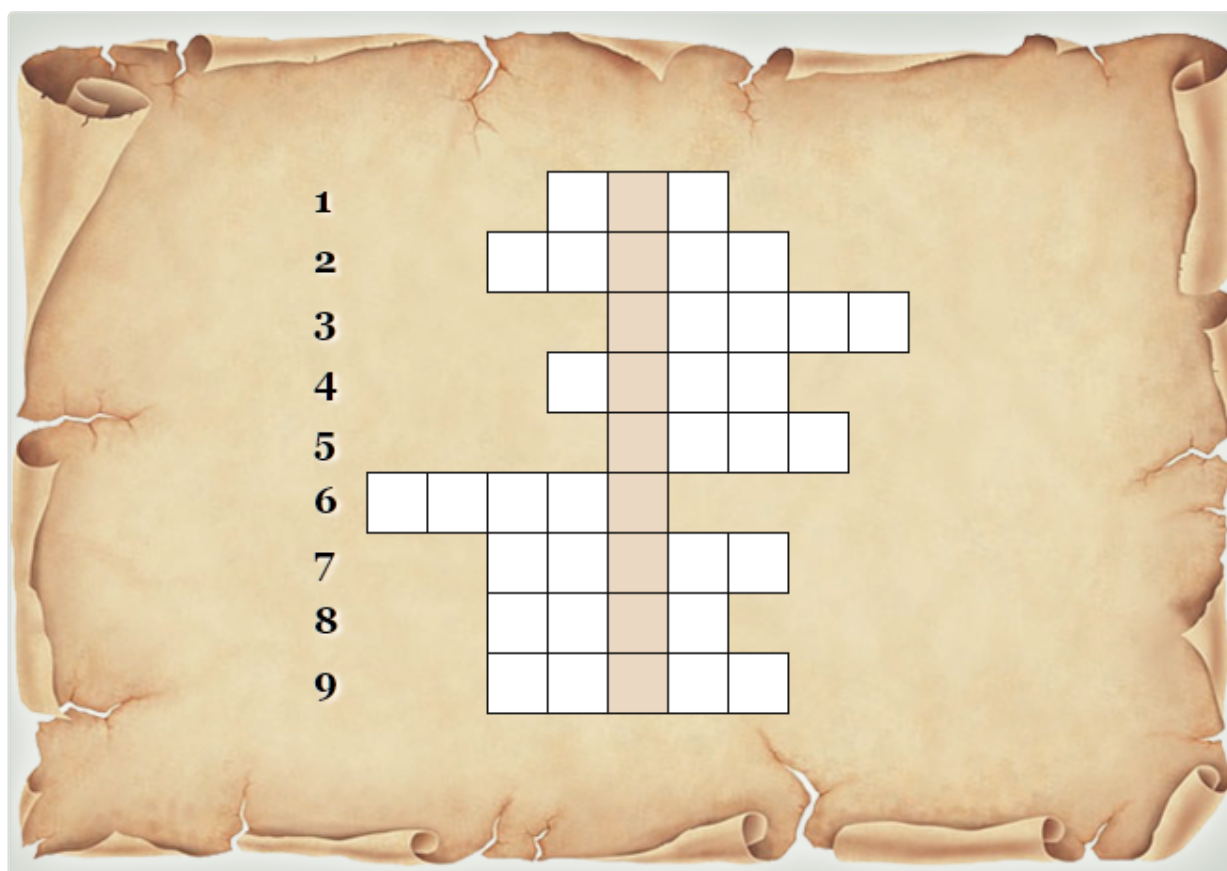
Provozní doba KVC je Po – Pa 8:00 – 16:00 hodin, Cukrárny Po – Ne 9:00 – 16:00 hodin.

V KVC nebo Cukrárně za dáreček hezky poděkujte. My děkujeme také a přejeme šťastnou cestu domů! :)

V textu byly mimo jiné použity informace z webů: www.kopidlno.cz, ultreia.cz.

Otázky k tajence

1. Které zvíře sedí u světcovy nohy?
2. Napište výsledek.
3. Jak se jmenovala loupežníková žena?
4. Napište číslovku.
5. Co má zvíře na hlavě?
6. Opište první číslovku.
7. Opište poslední slovo z tabulky.
8. Jak se jmenoval křesťním jménem?
9. Opište první slovo na podstavci.

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail veldo@veldo.cz. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.